

Katonai antropológia?

Harmadik alkalommal találkoztak egymással konferencián a kulturális antropológia és a hadtudomány képviselői. A **„TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0001 Tudományos képzés műhelyeinek támogatása, Kockázatok és válaszok a tehetséggondozásban (KOVÁSZ)”** program keretében 2012. május 31-én a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen (NKE) *„A kultúrantropológia lehetőségei a nemzetközi műveletek támogatásában”* címmel megtartott tudományos konferencián – melyet a Magyar Hadtudományi Társaság (MHTT) Civil-katonai kapcsolatok szakosztálya és a NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara közösen rendezett – megvitatták, hogy a nemzetközi szintéren végrehajtásra kerülő katonai műveletek sikerét nemcsak az alkalmazott fegyverek és harcászati módszerek befolyásolják, hanem nagyon jelentős szerepet játszik az is, hogy hogyan használjuk a társadalomtudományok, kiemelten a kulturális antropológia diszciplínáit, módszereit a katonai feladatra történő felkészítés és a végrehajtás során. A konferencia lebonyolításában együttműködő partnerként részt vett a Magyar Kulturális Antropológiai Társaság (MAKAT), a Miskolci Egyetem BTK Kulturális és Vizuális Antropológiai Intézete, valamint a Magyar Honvédség Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központja (MH CKELMK).

A megnyitó

Fotó Rácz Tünde

A rendezvényt Kolossa Sándor ny. alezredes, a MHTT Civil-katonai kapcsolatok szakosztálya elnökhelyettese nyitotta meg, majd a rendező-együttműködő szervezetek vezetői – Dr. Boldizsár Gábor ezredes az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja, Dr. A Gergely András, a Magyar Kulturális Antropológiai Társaság elnöke, Dr. Kotics József, a Miskolci Egyetem BTK Kulturális és Vizuális Antropológiai Intézet igazgatója, Dr. Nagy László ny. ezredes a Magyar Hadtudományi Társaság elnöke és Szilágyi Csaba ezredes, a Magyar Honvédség Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központ parancsnoka – szóltak a téma időszerűségéről és fontosságáról, illetve köszöntötték a konferencia résztvevőit. A délelőtti blokk levezető elnöke Dr. Boldizsár Gábor ezredes, a NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja volt.

A konferencia első két előadója – Dr. A Gergely András és Dr. Kotics József – rendkívül érdekesítően szóltak a kulturális antropológia alapfogalmairól és a katonai környezetben is alkalmazható módszereiről, illetve az alkalmazott antropológia lehetőségeiről az etnopolitikai konfliktusok kezelése során.

Dr. A. Gergely András Fotó MH CKELMK

Dr. Kotics József

Fotó MH CKELMK

Rózsa Tibor ezredes (MH ÖHP Civil-katonai Kapcsolatok Főnökség főnöke) a kulturális tudatosság fontosságáról beszélt a válságreakáló műveletek során. Dávidné Koppányi Zsuzsa, az MH CKELMK kulturális antropológusa ismertette a tudományág eddigi beépülését a katonai műveletekbe és kiemelte, hogy mennyire fontos lenne a helyszínen végzett terepi kutatómunka, de ennek nálunk ma még nincsenek meg a szervezeti és anyagi feltételei.

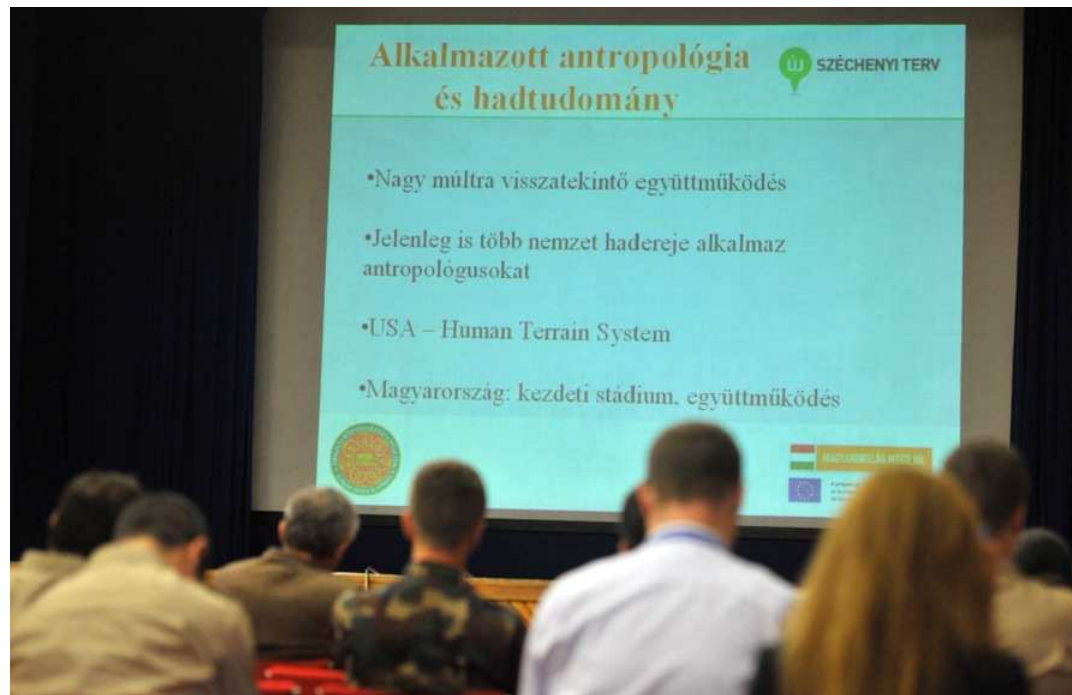
Rózsa Tibor Fotó Rácz Tünde

Dávidné Koppányi Zsuzsa Fotó Rácz Tünde

Hetzmann Diána sz. főhadnagy (MH CKELMK) előadásában azt hangsúlyozta ki, hogy a CIMIC műveletek során alapvető fontosságú az alkalmazott antropológiai tudásanyag és módszerek felhasználása. Molnár Zsolt ezredes, a MH Ludovika Zászlóalj parancsnoka, mint az első OMLT csoport volt parancsnoka arról beszélt, hogy mit jelent egy harci feladat végrehajtására készülő katonai vezető, parancsnok számára a kulturális antropológia, hogyan lehet beépíteni az ilyen irányú ismereteket a felkészítésbe, és milyen hozadéka van mindennek a katonai feladat sikeressége szempontjából.

Sztankai Krisztián sz. főhadnagy (MH CKELMK) mint szakképzett kulturális antropológus került ki Afganisztánba és vett részt a magyar PRT munkájában, ahol megismerte az amerikai hadsereg kulturális-és társadalmi környezet elemző szakfeladatra létrehozott speciális csoportjainak (Human Terrain System, HTS) tevékenységét és kiemelte, hogy az Egyesült Államok hadserege már évtizedek óta felhasználja ezt a speciális tudásanyagot a katonai műveletei hatékonyságának emelése érdekében.

Fotó Rácz Tünde

A konferencia házigazdája Dr. Boldizsár Gábor ezredes már a megnyitójában hangsúlyozta, hogy a társadalomtudományok, a kulturális antropológia és a hadtudomány együttműködése egy nagyon fontos új katonai képességet hozott létre, köszönhetően többek között annak is, hogy katonai vezetőink felismerték ennek jelentőségét és megkezdődött a szakterület tudatos szervezeti építése. Kiemelte még, hogy a kulturális antropológiai ismereteket nem csak az ellenfél jobb megismerésére lehet használni, hanem segítenek jobban megismerni a műveleti szövetségeseinket is. Mindezek jelentősen hozzájárulnak a katonai művelet sikerességéhez, nemkülönben a veszteségek csökkentéséhez is. Külön előadásában – mint a honvéd tisztjelölték képzéséért és felkészítéséért felelős vezető – felhívta a figyelmet a kulturális antropológiai ismeretanyag tisztképzésbe történő beépítésének fontosságára, hiszen frissen avatott hadnagyaink 1-2 év eltelte után már részt vesznek a nemzetközi missziókban, s alegységparancsnokként felelősek beosztott katonáik felkészítéséért, kiképzéséért, műveleti tevékenységükért.

Dr. Besenyő János őrnagy (MH Geoinformációs Szolgálat, GEOSZ) elismert Afrika-szakértő röviden bemutatta az afrikai földrész eddigi és a jövőben várható konfliktusait, a magyar katonák afrikai szerepvállalásait, és megfogalmazta a kulturális antropológia lehetséges feladatait a katonai szerepvállalás megkezdése előtt.

Dr. Boldizsár Gábor Fotó Rácz Tünde

A délutáni blokkban Dr. Kotics József vezetésével a délelőtti előadásokra reagáló számos értékes hozzászólás hangzott el és tudományos vitára is sor került. Levezető elnöki zárszavában értékelte a konferenciát és kiemelte az együttműködés hasznosságát, a téma további mélyítésének fontosságát. Javasolta, hogy a jövőben már egy-egy konkrét területre, feladatra, problémacsoportra összpontosítva szervezzünk különböző rendezvényeket.

Fotó MH CKELMK

Fotó MH CKELMK

A különböző elméleti-gyakorlati háttér és az eltérő nézőpontok ellenére valamennyi előadó egyetértett abban, hogy a hadtudománynak és a Magyar Honvédségnek szüksége van a kulturális antropológiára, mint határterületi tudományágra, amely segítségével sikeresebbé tehető az alacsony intenzitású katonai műveletek. A kulturális antropológia speciális ismeretanyaga és módszerei segítenek jobban megismerni és megérteni a műveleti környezetet, a szövetségeseket, a helyi társadalmat és közösségeiket, szokásaikat, igényeiket, szükségleteiket. Segít megérteni és elfogadtatni az idegen katonai jelenlétet, csökkenti a súrlódásokat, konfliktusokat, segíti a helyi társadalom és gazdaság építését, fejlődését. Fontos információkkal segítheti a katonai műveletek előkészítését, tervezését. Hozzájárul az ellenséges fegyveres tevékenységek lakosság általi támogatottságának csökkentéséhez, ezzel mérsékli veszteségeinket. A műveleti terület humán környezetének megismerésére más társadalomtudományi területeket is célszerű bevonni, már a katonai művelet tervezési fázisában is. A hadtudomány és a kulturális antropológia együttműködésének további mélyítése eredményeképpen nálunk is kialakulhat, meghonosodhat a „katonai antropológia”.

Fotók: MH CKELMK és Rácz Tünde, Zrínyi Média

Kolossa Sándor ny. alez.
a konferencia szervezője